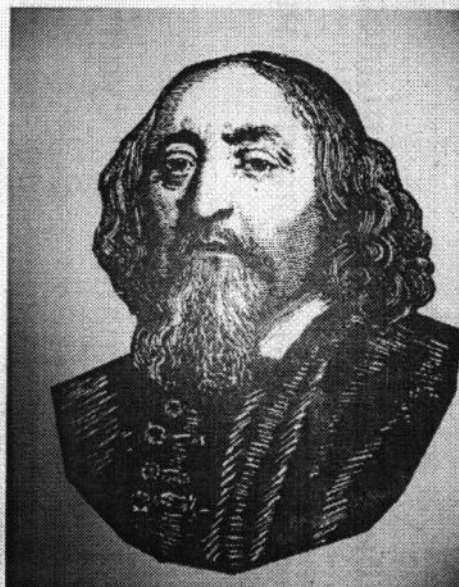

FOLIA COMENIANA

Вісник
польсько-української
науково-дослідницької
лабораторії психодидактики
імені Яна Амоса Коменського

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції
16-17 лютого 2018 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
ВІДДІЛ ДИДАКТИКИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. С. ПУШКІНА (БІЛОРУСЬ)
ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНКИ КУПАЛИ (БІЛОРУСЬ)
ДЗО «ГРОДНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ» (БІЛОРУСЬ)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АБАЯ (КАЗАХСТАН)
УНІВЕРСИТЕТ САСКАТЧЕВАНА (КАНАДА)
ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ І НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я У М. ЛОДЗЬ (ПОЛЬЩА)
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ІМ. ПРОФ. СТАНІСЛАВА ТАРНАВСЬКОГО
У ТАРНОБЖЕГУ (ПОЛЬЩА)

FOLIA COMENIANA

***ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ ІМЕНІ
ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО***

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції
16–17 лютого 2018 року**

Умань – 2018

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Осадченко І. І. – д. пед. н., професор, завідувач Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Яна Амоса Коменського Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Васьківська Галина – д. пед. н., ст. науковий співробітник, зав. відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Велскоп Войцех – д. соціолог. н., проректор з організації навчання та якості освіти Вищої школи бізнесу і наук про здоров'я в Лодзі.

Івлева Надія – к. пед. н., доц. Казахського національного педагогічного університету імені Абая.

Коберник Галина – к. пед. н., проф., зав. кафедри теорії початкового навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Коберник Олександр – д. пед. н., проф., зав. кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Кочетова Наталія – к. ф.-м. н., декан факультету початкової освіти Самарського державного соціально-педагогічного університету.

Кравченко Оксана – к. пед. н., доц., декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Лякішева Анна – д. пед. н., проф., декан Педагогічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Максимук Лариса – к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов Брестського державного університету імені О. С. Пушкіна.

Сергійко Світлана – к. пед. н., доц., ректор Гродненського обласного інституту розвитку освіти.

Тарантей Лариса – к. пед. н., доц., декан Гродненського обласного інституту розвитку освіти.

Якимчук Борис – к. психол. н., проф. кафедри психології, декан факультету початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Штефан Людмила – д. пед. н., проф., завідувач кафедри історії педагогіки і порівняльної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

Данилюк Оксана – к. філол. н., доц. кафедри філології та методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія *КВ №19704 – 9504Р* від 21.12.2012 р.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 1.03.2018 р.).

Мова видання: українська, російська, польська, англійська, китайська

М 74

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ:

матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 16–17 лютого 2018 року // *FOLIA COMENIANA* : Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. Осадченко І. І. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – 214 с.

До збірника увійшли матеріали Третьої Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи». Основна тематика представлених доповідей відповідає напрямам роботи конференції: історичні та порівняльні аспекти модернізації освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти; методологія модернізації освітнього середовища; особливості сучасного виховного середовища у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти; сучасні підходи до модернізації професійної підготовки та перепідготовки; дидактичне, психодидактичне та методичне забезпечення модернізації освітнього середовища; сучасні педагогічні технології у процесі модернізації освітнього середовища; проблеми управління навчальними закладами у період їх модернізації; діяльність соціально-психологічної служби у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти: історія та перспективи.

УДК 37(477) (06)

© Осадченко І.І., 2018

ЗМІСТ

Секція 1

ІСТОРИЧНІ ТА ПОРІВНЯЛЬНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

- Ліс Станіслав (Stanisław Lis)*. Коротка характеристика хіп-хопу з позиції поцінування та оцінки..... 9
- Щуліх Пьотр (Szulich Piotr)*. Pojęcie doświadczenia w kontekście twórczości – dygresja o filozofii działania floriana znanickiego..... 11

Секція 2

МЕТОДОЛОГІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- Абдуллаєв Самір; Ібрагімова Діляра (Абдуллаев Самир; Ибрагимова Диляра)*. Личностный подход при отборе детей в спортивные секции..... 14
- Богашко Олександр; Богашко Наталія*. Соціально-економічна роль освіти у процесі формування економіки знань в Україні..... 16
- Кірдан Олександр*. Методологічні підходи до модернізації підготовки фахівців освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» зі спеціальності 051 «Економіка»..... 19
- Кононець Наталія*. Кросдисциплінарний підхід при ресурсно-орієнтованому навчанні інформатики в закладах вищої освіти..... 21
- Паламар Світлана*. Формування ключових компетентностей учнів як чинник соціалізації..... 23
- Пащенко Майя; Лісова Людмила*. Модернізація міжнародного освітнього простору..... 27
- Сажієнко Олександр*. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх спеціалістів..... 28
- Сідоров Вадим*. Кроскультурний тренінг як ефективна форма кроскультурного навчання майбутніх фахівців галузі туризму... 30
- Совгіра Світлана*. Характеристика освітнього середовища закладів вищої освіти в контексті середовищного підходу..... 33

<i>Станіслав Януш (Staniław Januś); Райман Джозеф (Rejman Józef). Składniki systemu aksjonormatywnego – szkic teoretyczny...</i>	37
<i>Титаренко Наталія. Модернізація освітнього середовища в контексті компетентності вчителя.....</i>	40

Секція 3

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<i>Бобошко Вікторія. Зміст та основні напрями інтеграції виховного потенціалу сім'ї, школи і громади у Великій Британії</i>	44
<i>Бойченко Валентина. Проблема формування інтелектуального простору в освітньому середовищі педагогічного закладу вищої освіти.....</i>	47
<i>Бялик Оксана. Гігієнічна концепція статевого виховання учнів провідних країн європейського макрорегіону.....</i>	50
<i>Гаріфулліна Альміра, Григор'єва Стелла (Гарифулліна Альміра, Григор'єва Стелла). Поликультурное образование будущих педагогов детской среды.....</i>	53
<i>Дзюбенко Ірина. Особливості громадянського виховання учнів у закладах загальної середньої освіти</i>	55
<i>Житнухіна Катерина. Чинники формування відповідального ставлення до майбутньої професійної діяльності у студентів педагогічних університетів.....</i>	60
<i>Зьомба-Колодзей Беата (Zięba-Kołodziej Beata). Сексуальна освіта у школі.....</i>	62
<i>Кравченко Оксана. Інноваційні форми та методи національно-патріотичного виховання студентської молоді.....</i>	64
<i>Маслюк Катерина. Виховання потреби культури особистісного самовизначення та самоосвіти у професійній підготовці учителя-філолога.....</i>	67
<i>Пстронг Дорота (Pstrąg Dorota). Zwyczaj i obyczaj w kulturze obyczajowo-obrzędowej</i>	70
<i>Руг Анна (Róg Anna). Окремі результати дослідження стану дітей з неповних сімей у шкільній групі ровесників.....</i>	73
<i>Ткачук Мирослава, Новак Анастасія. Національна самосвідомість: філософсько-освітній тезаурус.....</i>	75

<i>Хайрулліна Юлія.</i> Формування ментальної матриці студентів засобами патріотичного виховання.....	79
<i>Юрченко Оксана.</i> Виховний потенціал освітнього середовища початкової школи.....	81

Секція 4

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ

<i>Арістова Наталія.</i> Структура професійної суб'єктності майбутніх філологів: психолого-педагогічне розуміння феномену.....	85
<i>Бевзюк Марина.</i> Передумови підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.....	89
<i>Гагарін Микола.</i> Підготовка майбутніх педагогів до проектування виховної системи школи.....	92
<i>Галушак Ірина.</i> Проблеми вдосконалення правової підготовки студентів економічних спеціальностей у сучасних умовах.....	94
<i>Демченко Ірина.</i> Підходи до підготовки майбутнього вчителя в умовах інклюзивної освіти.....	96
<i>Душечкіна Наталія.</i> Професійна компетентність майбутнього фахівця в аспекті сучасного освітнього середовища.....	98
<i>Калашник Наталія.</i> Комунікативна компетентність у структурі професійно-орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх лікарів.....	101
<i>Коваль Валентина.</i> Проблема формування ключових і предметних компетентностей у майбутніх учителів-філологів у процесі професійно орієнтованого спілкування.....	104
<i>Корольова Людмила.</i> Активізація креативності майбутніх учителів початкової школи – домінанта їхньої професійної підготовки.....	106
<i>Сергейко Світлана, Тарантей Лариса (Сергейко Светлана, Тарантей Лариса).</i> Пропедевтическая поддержка профессионального становления молодых педагогов.....	108
<i>Тищенко Вікторія.</i> Сутність понять «компетентність» та «компетенція» у контексті професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти.....	112

Секція 5
ДИДАКТИЧНЕ, ПСИХОДИДАКТИЧНЕ ТА
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

<i>Васьківський Микола.</i> Науково-методичне забезпечення реалізації курсу за вибором «Людина-техніка».....	116
<i>Губаренко Анастасія, Імангулова Тетяна (Губаренко Анастасія, Імангулова Татяна).</i> Изучение топонимии в туристских дисциплинах.....	119
<i>Данилюк Оксана.</i> Організація аналітичної діяльності майбутніх учителів початкової школи на заняттях «Сучасної української мови за професійним спрямуванням»: технологічний підхід.....	122
<i>Закірова Венера; Сабірова Ельвіра (Закірова Венера; Сабірова Ельвіра).</i> Преимущество дошкольного и начального образования: поступление ребенка в школу	125
<i>Івлева Надія; Увалієв Максат (Івлева Надежда; Увалиев Максат).</i> Применение ситуационных задач в обновлённом школьном образовании.....	128
<i>Камалова Лера, Григорьєва Стелла (Камалова Лера, Григорьєва Стелла).</i> Модели обучения детей мигрантов русскому языку	130
<i>Карбаєва Шолпан, Бейкітова Альбіна (Карбаева Шолпан, Бейкитова Альбина).</i> Организации исследовательской деятельности учащихся.....	133
<i>Мамоев Біналі (Мамоев Бинали).</i> Построение нового содержания школьной географии.....	135
<i>Опалюк Тетяна.</i> Дидактичний потенціал навчальної дисципліни «основи сценарної роботи соціального педагога» щодо формування соціальної рефлексії майбутнього вчителя ...	138
<i>Осадченко Інна.</i> Компетентнісний підхід до оцінки навчальних досягнень студентів педагогічного закладу вищої освіти.....	142
<i>Радзівілова Інна.</i> Імітаційні методи навчання у формуванні готовності майбутніх бортпровідників до професійної діяльності.....	144
<i>Радченко Ігор.</i> Використання сучасних графіко-дидактичних засобів у навчальних курсах вищої школи.....	148

<i>Ткачук Галина, Стеценко Володимир, Стеценко Надія.</i> Формування технічних знань майбутніх учителів інформатики засобами карт пам'яті.....	150
<i>Фомкіна Олена, Кошова Оксана.</i> Роль активних методів навчання математики у розвитку творчої особистості студента	153

Секція 6

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

<i>Барановська Олена.</i> Теоретичні передумови застосування педагогічних технологій філологічного спрямування (історичний аспект).....	156
<i>Васьківська Галина.</i> Дидактичні аспекти реалізації рефлексійно-пізнавальної технології в умовах профільного навчання.....	160
<i>Васьківська Олена.</i> Застосування навчальних технологій у процесі формування умінь діалогічного спілкування старшокласників.....	165
<i>Перепелюк Тетяна.</i> Використання новітніх інформаційних технологій як засобу підвищення ефективності навчання студентів.....	169
<i>Коблик Віталій.</i> Сутність модернізації сучасного освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.....	171
<i>Косянчук Сергій.</i> Інваріантні чинники модернізації освіти: соціальне спрямування педагогічних технологій в умовах профільного навчання.....	174
<i>Міленкевич Юлія (Милинкевич Юлія).</i> Маркетинговые коммуникации в деятельности государственного учреждения образования «Гродненский областной институт развития образования».....	179
<i>Максимук Лариса, Левонюк Лариса (Максимук Лариса, Левонюк Лариса).</i> Сущность педагогических технологий в контексте модернизации иноязычного образования будущих специалистов.....	185
<i>Трубачева Світлана.</i> Педагогічні технології профільного навчання як чинник модернізації освітнього середовища.....	187
<i>Чорноус Оксана.</i> Дидактичні особливості мультимедійної складової технологій профільного навчання.....	190

Секція 7

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ У ПЕРІОД ЇХ МОДЕРНІЗАЦІЇ

<i>Кірдан Олена.</i> Складники управлінської компетентності керівника закладу вищої освіти.....	194
<i>Кудла Марія.</i> Модель сучасного керівника закладу загальної середньої освіти.....	196
<i>Прищепя Світлана.</i> Психолого-педагогічна компетентність класного керівника як управлінська складова в організації життєдіяльності класного колективу.....	199
<i>Ткачук Лариса.</i> Шляхи формування дослідницької компетентності керівників освітніх закладів у процесі магістерської підготовки.....	201
<i>Чирва Галина.</i> Нормативно-правова база процесу екологізації державного управління України.....	205

Секція 8

ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Власова Віра, Каюмова Лейсан.</i> (Власова Вера, Каюмова Лейсан). Методи дослідження тривожності учеників.....	208
<i>Чорна Тетяна, Харченко Надія.</i> Емоційне середовище дошкільника у працях О. Запорожця.....	211
<i>Шевчук Тетяна, Харченко Надія.</i> Формування творчих здібностей молодших школярів у науковій спадщині Г. Балла	213

Акмеологічний підхід сповідує стратегію досягнення вершин професіоналізму завдяки інтенсифікації та оптимізації підготовки педагога до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти й творчого переосмислення її реалій.

Теоретичний концепт визначає систему вихідних дефініцій і параметрів, що розкривають розуміння сутності підготовки майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти, її специфічних функцій і характеристик.

Підсумовуючи викладений матеріал зазначимо, що в основу концепції підготовки майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти покладено єдність теорії і практики освітнього процесу на діалектичних засадах загального, особливого та індивідуального у навчально-професійній взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко А. М. Феномен «суб'єкт-суб'єктні відносини» – стратегія подальшого розвитку педагогічної теорії і практики. *Гуманізація навально-виховного процесу* : зб. наук. пр. Слов'янськ : СДПУ, 2012. Спецвип. 8. Ч. I. С. 3–17.
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Крижко В. В. Мамаєва І. О. Аксіологічний потенціал державного управління освітою : навч. посібник. Київ : Освіта України, 2005. 217 с.
4. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. СПб : Питер, 2002. 720 с.

Душечкіна Наталія,

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хімії, екології та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В АСПЕКТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Модернізація сучасної природничо-наукової освіти вимагає особливої уваги до особистості вчителя, перегляду основних ланок його професійної діяльності.

Орієнтиром модернізації педагогічної освіти є компетентнісний підхід, що актуалізує необхідність вивчення феномена «професійна компетентність учителя». З огляду на те, що проблема ця стала

розроблятися в науці порівняно недавно, зазначимо, що в цьому питанні немає єдиної думки.

Основною складовою діяльності учителя є процес рефлексивного управління діяльністю учнів, яка обумовлена характерним для цієї професії міжособистісним спілкуванням.

Сучасному вчителю необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей [3]. Для формування професійної компетентності майбутнього вчителя, особливе місце належить навчанню дисциплін.

Компетентний фахівець передає не тільки сукупність знань, умінь і навичок у певній сфері, але і розвиток кругозору, міждисциплінарного чуття, здатність до індивідуальних креативних рішень, до самонавчання, а також формування гуманістичних цінностей. Все це і становить специфіку компетентнісного підходу.

Процес професійного становлення особистості вчителя багатоаспектне, багатопланове і надзвичайно складне явище, яке розуміється як індивідуальний, особистісний процес, провідним елементом якого служить особистісний вибір, що є виразом протиріччя між потребою бути корисним суспільству і потребою в самореалізації.

За новим законом «Про вищу освіту» компетентність – це «динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особистості успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [1].

Проблема професійно-педагогічної компетентності висвітлена в працях вчених І. Зимньої, І. Колеснікової, А. Маркової, Н. Нікітіної, С. Стрижак, А. Хуторського, які трактують професійно-педагогічну компетентність педагога як інтегральну теоретичну і практичну готовність людини до виконання будь-якої діяльності.

Якість фахової підготовки, тобто наявність професійної компетентності певного рівня визначається організацією, функціональними і технологічними можливостями навчально-виховного процесу з підготовки фахівців відповідного профілю, насамперед, від того, як забезпечується реалізація дидактичних принципів у процесі навчання студентів. У цьому аспекті науковці наголошують, що навчальний процес повинен відповідати основним

дидактичним умовам, які визначають педагогічну обґрунтованість усіх дій з його організації. Зазначаються основні принципи навчання: науковість, систематичність, зв'язок теорії з практикою, свідомість навчання, єдність конкретного та абстрактного, доступність, міцність знань, поєднання індивідуального і колективного. Усі ці принципи навчання взаємозв'язані і взаємозалежні [2, с. 67].

Аналізуючи проблему сучасного освітнього процесу можна констатувати, що в умовах світової кризи освіти виникає нова освітня парадигма, яка характеризується низкою якісно нових рис. До них, зокрема, належать: перехід від репродуктивної навчально-дисциплінарної моделі до продуктивної, гуманістичної, культуроорієнтованої; орієнтація на пріоритет особистості, що розвивається, оновлення змісту освіти за рахунок руху від споглядацького до діяльнісного рівня, від емпіричного до концептуального, від тематичного до проблемного.

Навчальним закладам все частіше потрібна не кваліфікація, яка з їх точки зору дуже часто асоціюється з умінням здійснювати ті чи інші операції матеріального характеру, а компетентність, яка розглядається як «коктейль» навичок, властивих кожній особистості, в якій поєднуються кваліфікація, соціальна поведінка, здатність працювати в групі, ініціативність і любов до ризику. Саме з формуванням компетентності майбутнього фахівця пов'язують нині якість професійної освіти, що забезпечує конкурентоспроможність випускника на ринку праці.

Отже, професійну компетентність майбутнього вчителя розглядаємо як володіння ним базовими знаннями, а також теорії та методики навчання, що дозволить у загальноосвітній школі здійснювати всі види педагогічної діяльності (освітньої, виховної та розвивальної) у реальному процесі навчання. Ефективне формування професійної компетентності майбутніх учителів передбачає наявність таких педагогічних умов: стимулювання професійно-педагогічної спрямованості студентів; забезпечення єдності основних складових професійної компетентності майбутніх учителів; впровадження прийомів активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців; забезпечення студентів програмно-методичними матеріалами, створеними на основі структурованої цілісності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту». *Голос України*. 2014. № 148. С. 7.
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология: учебн. для вузов. Москва: Логос, 2000. 384 с.

3. Стрижак С. В. Формирование профессионально-педагогической компетентности будущих учителей химии. *Международный журнал экспериментального образования*. 2015. № 4. С. 236–238.

Коваль Валентина,

доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ І ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ

Сучасний розвиток інформаційного суспільства висуває нові вимоги до кваліфікації та якості підготовки майбутніх учителів-філологів. Головним завданням освітньої системи є не тільки навчання особистості, а й її становлення, формування, розвиток та саморозвиток. У зв'язку з цим доцільно обґрунтувати ключове поняття «формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів», уточнити і конкретизувати сутність дотичних понять, зокрема ключових і предметних компетентностей.

Розвиток національної системи освіти тісно пов'язаний із перспективою впровадження компетентнісного підходу у навчально-виховний процес. Численні теоретичні розвідки засвідчують можливість формування уявлень про компетентнісний підхід та компетентність як загальну здатність та інтегрований результат навчання. «Процес переведення цих уявлень у практичну площину зумовлює необхідність адекватного управлінського супроводу впровадження компетентнісного підходу» [5, с. 18].

Незважаючи на велику кількість наукових праць, у яких досліджується компетентність філологів і лінгвістів С. Бондар, Г. Гавришак, І. Зимня, С. Клепко, М. Лук'янова, В. Сидоренко, на сучасному етапі розвитку педагогічної науки й лінгводидактики відсутнє чітке визначення поняття «компетентність майбутнього учителя-філолога».

Для з'ясування сутності поняття «формування професійної компетентності майбутнього учителя-філолога» простежимо особливості його виникнення.